

LATINA PRO NĚMČINÁŘE – HODINA VIII.
GRAMATIKA

I. CONSECUTIO TEMPORUM

předčasnost:	před dějem minulým: konj. plpf.
	před dějem přítomným a budoucím: konj. pf.
současnost:	s dějem minulým: konj. impf.
	s dějem přítomným a budoucím: konj. prez.
následnost:*	po ději minulém: tzv. konj. na <i>-urus essem</i> (tj. konj. impf. opisného časování)
	po ději přítomném a budoucím: tzv. konj. na <i>-urus sim</i> (tj. konj. prez. opisného časování)

* pozor, žádná schematizace není bez výjimek, které mohou zahrnout i celý typ propozic, což platí zvláště pro následnost

1. Docuerunt nos, quid acturi essent. – Docent nos, quid acturi sint.
2. Interrogabam te, ubi futurus esses. – Non scribis, ubi futurus sis.
3. Ex epistula tua non cognovi, quando te visuris essemus.
4. Cupio scire, quo tempore venturi sint.
5. Quaesivi ex te, quid quaereres.
6. Quaero, qui id fecerit.
7. Dic mihi, quid exspectes?
8. Legati a rege missi sunt, qui a Romanis pacem peterent.
9. Lacedaemonii non interrogabant, quot essent hostes, sed ubi essent.
10. Erant tot aedificia, ut omnia videre non possem.

II. LATINSKÉ INFINITIVY

Infinitiv patří společně s participii, supinem, gerundivem a nám ještě neznámým gerundiem mezi tzv. **jmenné tvary** sloves. V latině rozeznáváme šest druhů infinitivů:

	aktivum	pasivum
prézens	<i>laudā –re</i> chválit/ že chválím...	<i>laudā –rī</i> být chválen/ že jsem chválen...
perfektum	<i>laudāv –isse</i> že jsem pochválil...	<i>laudāt –um/ –ōs esse</i> že jsem byl pochválen...
futurum	<i>laudāt –ūrum/ –ūrōs esse</i> že budu chválit...	<i>laudāt –um irī</i> (neměnné-vytvořeno ze supina!!!) že budu (po)chválen...

Infinitiv ve funkci nominální se vyskytuje jako podmět, předmět či jmenná část přísudku:

Pulcrum est bene facere rei publicae. (Sal.)

Je krásné prospívat státu. (podmět)

Caesar bellum cum Germanis gerere

Caesar se rozhodl vést válku s Germány.

constituit. (Caes.)

(předmět)

Vivere, Lucili, militare est. (Sen.)

Žít znamená bojovat, Lucilie. (jmenná část
přísudku)

Polovětné, nebo též infinitivní vazby, nahrazují vedlejší věty předmětné či podmětné. V češtině jim často odpovídá vedlejší věta se spojkou *že* nebo *aby*. Jsou dvojího typu – akuzativ s infinitivem a nominativ s infinitivem.

*A. Převeďte na vazbu akuzativu s infinitivem a doplňte vhodné řídicí sloveso podle vzoru:
Librum leges. Video te librum lecturum esee.*

Filius a patre amator et amabitur.

Bene respondebitis.

Librum scriptura sum.

Discipulus laudabitur.

Epistulae mittentur.

B. Následující věty v přímé řeči převeďte na řeč nepřímou:

Respondet: „Illum numquam vidi.“

Statuimus: „Cras proficiscemur.“

Promitto: „Omnia dicam.“

Dicet: „Romae mansi.“

Minatur: „Ille punietur.“

Gaudete: „Ego valeo.“